

Waar bleef de tijd?

1913-2003

In 1913 staken alle typografen in Nederland hun werk en wordt de eerste lopende band in gebruik genomen in de Ford Autofabriek. Het is één jaar voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog en het is ook het jaar dat Ph.M. van Kralingen op zaterdag 19 juli zijn boek-, muziek- en kunsthandel in Leerdam opent. Van de meeste gebeurtenissen weten we de afloop. Van de geschiedenis van Van Kralingen weten we 90 jaar later hoe het allemaal verder ging...

1913

Ph.M. van Kralingen (1884-1942) opent zijn boek-, muziek- en kunsthandel aan de Hoogstraat nr. A120 in Leerdam.

1914

De Eerste Wereldoorlog breekt uit.

1914-1918

Ph.M. van Kralingen draagt samen met zijn collega E. Ter Haar 's-Koningswapenrok in zijn geboorteplaats Gorinchem.

1915

Schoonvader B. Vos koopt het pand Hoogstraat 64. Er wordt een boek-, muziek- en kunsthandel gevestigd, alsmede de drukkerij, binderij, uitgeverij, stencilinrichting, bibliotheek "Elck wat wils". Er worden kantoor-, schrijf- en tekenbehoefte verkocht maar ook bijbels en kerkboeken met gouden en zilveren knippen.

1923

Ph.M. van Kralingen wordt eigenaar van de Hoogstraat 64.

1937

Inmiddels werken drie zonen van Ph.M. van Kralingen in het bedrijf: Marinus (Rien: 1914-1992), Bastiaan (Bas: 1915-1971) en Leendert (Leen: 1918-2012). Er is ook al personeel. Namen die opduiken zijn Donga en De Jager (later bekend als Leerdamse banketbakker).

1939

Ph.M. van Kralingen is ernstig ziek. Zoon Leen, die in militaire dienst zit in Den Haag, krijgt vrijstelling om thuis te helpen tot december van dat jaar. Dochter Cornelia (1925-2013, de huidige mevrouw Den Dunnen) komt als 17-jarig (!) meisje in de zaak. Om het bedrijf voort te kunnen zetten moet zij het vervroegd middenstandsdiploma halen. In dezelfde tijd beginnen twee zonen van Ph.M. van Kralingen een eigen bedrijf: een boekhandel in Breukelen en een drukkerij in Loenen aan de Vecht.

1940

Tweede Wereldoorlog

1942

Oprichter Ph.M. van Kralingen overlijdt op 10 februari.

In de winkel is vrijwel niets meer te koop. In de boekbinderij, waar geen werk meer is, maakt boekbinder Dirk de Ridder uit Asperen artikelen van karton, beplakt met behangpapier. Hij maakt o.a. breinaaldenkokers, prullenbakken en doosjes voor snuisterijen.

1944

Dochter Miep (1929-2010, de huidige mevrouw Middag) komt in de zaak met hulp van o.a. Aria van Dam en Corrie van Geet. Ondanks de narigheid van de oorlog wordt er met veel plezier gewerkt.

Najaar "44

Er is slechts één boek in de verkoop met de titel "Als de bladeren vallen". Tijdens Sint Nicolaas gaan er maar liefst 200 exemplaren van dit, op krantenpapier gedrukte, boek over de toonbank. De prijs is voor die tijd erg hoog: fl. 4,90.

1945

Hongerwinter en bevrijding van Nederland.

1944-1945

Wat er nog over is aan vulpennen en bijbeltjes (in leer gebonden met goud opsnee) wordt bij de boeren in de omtrek geruild voor eten. De planken raken leeg en de mensen staan op de Hoogstraat in de rij voor een plotselinge zending toiletpapier.

Schoonzoon Herman van Mourik (1923-2005) is inmiddels boekhouder en financieel adviseur bij belangrijke beslissingen zoals verbouwing van de afdeling boekhandel en aanschaf van vervoermiddelen e.d. Herman is de onmisbare steun om het bedrijf op het goede (financiële) spoor te krijgen.

1951

Zoon van Ph.M. van Kralingen, Philip (1933) verlaat het bakkersvak en gaat in de leer bij broer Leen, winkelchef bij Aspa Zaandam en daarna bij Stumpel in Dordrecht, om het kantoorvak te leren.

1957

Philip neemt de zaak over die tot dan toe eigendom is van moeder van Kralingen-Vos (1890-1969). In hetzelfde jaar wordt ook Hoogstraat 64 in eigendom overgedragen.

1958

Philip trouwt met Jopie Hoetmer (1935). Het hardwerkende echtpaar doet eerst alles samen en gaat o.a. op hun vrije dinsdagmiddag colporteren met boeken op pad naar scholen. De zaken gaan goed, er komt steeds meer personeel en het paar runt inmiddels ieder een eigen afdeling. De boekhandel wordt ook bouwkundig gescheiden van de kantoorboek-, machine- en meubelhandel. De zaak groeit in de wijde omgeving uit tot een bekende leverancier van kantoorartikelen, kantoormachines, kantoor- en kantine-meubels en schoolmeubelen/leermiddelen voor kleuter-, basisscholen, voorgezet onderwijs. Ook rijks- en gemeente-instellingen behoren tot de klantenkring. Het nieuwe ziekenhuis, politieburo en gemeentehuis van Leerdam betrekken hun meubilair van Van Kralingen.

1964

Een grote verbouwing maakt van de Hoogstraat 64 de modernste winkel van Leerdam. Een aluminium pui met glas tot aan de grond en een zeer luxe interieur.

1965

Aankoop Markt 11, een monumentenpand dat met subsidie wordt gerestaureerd.

1967

Aankoop Markt 9. Wijlen Pieter de Vor had Philip van Kralingen al geadviseerd: "jochie, je buurman (-vrouw) komt maar één keer te koop!"

1976

Het pand Markt 9 wordt gesloopt om plaats te maken voor de huidige nieuwbouw. De boekhandel op de begane grond en een showroom op de eerste verdieping. Daarboven een groot magazijn met de eerste echte Otis personen-

en goederenlift van Leerdam. Alleen de lift kostte toen al fl. 30.000,-. Er wordt een VOF opgericht met vier firmanten maar dit leidt later niet tot een zogenaamde geruisloze overname.

1988

Hoogstraat 59 (tegenover het vroegere pand A120) wordt speciaal aangekocht voor de opslag van kantoormeubilair e.d. De bovenwoning wordt verhuurd.

1990

Er wordt besloten de onderneming te koop aan te bieden. Diverse gegadigden willen de onderneming graag kopen, maar de panden huren. Een bedrijf uit Den Haag, eigendom van Berenschot Amsterdam wil alles overnemen. Bedrijf + panden (2 aan de Hoogstraat en 2 aan de Markt).

1991

Overdracht op 1 februari. De Gecombineerde kopt op 23 januari: "Van Kralingen in andere handen – mevrouw Van Kralingen en dochter blijven in het bedrijf".

1995

Maya van Kralingen wordt op 1 januari directeur van "Van Kralingen BV".

1997

De business-to-business tak wordt, onder de naam Van Kralingen Office, zelfstandig voortgezet door "oud" medewerkers op het industrieterrein te Waardenburg.

1998

Mevrouw Van Kralingen treedt uit de zaak.

2003

Maya van Kralingen zwaait, als directeur van de BV van Kralingen, nog steeds de scepter over het bedrijf dat zich steeds meer is gaan toeleggen op particuliere verkoop. (Zij treedt in 2013 uit.) De winkel is inmiddels opgesplitst in drie verschillende afdelingen: boeken, kantoorartikelen en computers & randapparatuur. Het inmiddels 16-koppige vakbekwame personeel zet zich met net zo veel enthousiasme in als in de 90 jaar daarvoor. Maar wat kan er in een kleine eeuw veel veranderen!

34^e jaargang, nummer 104 / juli 2015